

MUUSIKA

Esimese kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Esimese kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust: helivältused, rütmid ja pausid (ta, ti-ti, ta-a, ta-a-a, tai-ri, ti-ri-ti-ri, paus), 2- ja 3-osaline taktimõõt, JO- ja RA-astmerida, JO-võti, muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

1. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) oskab laulda kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), lastelaul „Kevadel” („Juba linnukesed”),	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või astmetega noodist. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud. Eesti rahvalaulud. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine laulmisel.</p>

„Kus on minu koduke” (A. Kiiss), „Läbi lume sahiseva” (J. Aavik);

- 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates *ostinato*'des ja/või kaasmängudes;
- 2) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) improviseerib astmemudelitele tuginedes;

Pillimäng: kehapill ja rütmipillide kasutamine kaasmängudes ja või *ostinato*'des laulude saateks. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine pillimängus. Lihtsamate pillide meisterdamine (võilillepill, pajupill, leh pill). Koostöö: kunsti-ja tööõpetus

Muusikaline liikumine: muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu. Laulu- ja ringmängud ning tantsud. Koostöö: kehaline kasvatus.

Omalooming-improvisatsioon: lihtsate improvisatsioonide ja kaasmängude loomine keha ja rütmipillidel. Meloodiate improviseerimine astmemudeleid kasutades. Lihtsamate tekstide loomine - laulusõnad, liisusalmid, regivärsid. Keha liikumise

- 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 5) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meeleolu, tempo, dünaamika);
- 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat.

kasutamine muusika meeleolu väljendamisel.
Koostöö: kehaline kasvatus

Kuulamine: laulude ja muusikapalade meeleolu ja karakteri tabamine ja iseloomustamine. Oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Muusika meeleolu väljendamine kunstitegevuse kaudu. Koostöö: kunsti- ja tööõpetus.

2. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või astmetega noodist. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud. Eesti rahvalaulud. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine laulmisel. Kaanon. Koostöö: matemaatika (rütmide vältuste seos</p>

- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) oskab laulda kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, tee, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed”), „Rongisõit” (G. Ernesaks);
- 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates *ostinato*'des ja/või kaasmängudes;
- 2) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

matemaatikaga); eesti keel: (õigekiri, lauseehituse arendamine).

Pillimäng: kehapill ja rütmipillide kasutamine kaasmängudes ja või *ostinato*'des laulude saateks. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine pillimängus. Lihtsamate pillide meisterdamine.

Muusikaline liikumine: muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu. Laulu- ja ringmängud ning tantsud.

- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meeleolu, tempo, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meeleolu, tempo, dünaamika);
- 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;

Omalooming-improviseerimine: lihtsate improviseerimise ja kaasmängude loomine keha ja rütmipillidel. Meloodiate improviseerimine astmemudeleid kasutades. Lihtsamate tekstide loomine - laulusõnad, liisusalmid, regivärsid. Keha liikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel. Koostöö: kunstiopeetus (muusika meeleolu väljendamine kunstitegevuse kaudu) loodus- ja inimeseõpetus (inimene, mina ja sõbrad, tervislik eluviis), eesti keel.

Kuulamine: laulude ja muusikapalade meeleolu ja karakteri tabamine ja iseloomustamine. Oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Muusika meeleolu väljendamine kunstitegevuse kaudu.

4) eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

3. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris; 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) oskab laulda kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), ameerika jõululaul „Aisakell”, lastelaul „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Süda tuksub” (K. A. Hermann)) 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või astmetega noodist. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud. Eesti rahvalaulud. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine laulmisel. Koostöö: loodus- ja inimeseõpetus (mina ja kodumaa), eesti keel (teksti sisu mõistmine, selge häälduse jälgimine teksti esitamisel).</p>
<p>Pillimäng Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des ja/või kaasmängudes;	<p>Pillimäng: kehapill ja rütmipillide kasutamine kaasmängudes ja või <i>ostinato</i>'des laulude saateks. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine pillimängus. Ukulele</p>

- 2) musitseerib ukulelel või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 3) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine

Õpilane:

algõpetus, akordid C, G, F, laulude saatmine ukulelel.

Muusikaline liikumine: muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu. Laulu –ja ringmängud ning tantsud. Koostöö: loodus- ja inimeseõpetus (mina ja kodumaa), kehaline kasvatus (tantsuline liikumine).

Omalooming-improviseerimine: lihtsate improviseerimise ja kaasmängude loomine keha ja rütmipillidel. Meloodiate improviseerimine astmemudelitel kasutades. Lihtsamate tekstide loomine, laulusõnad, liisusalmid, regivärsid. Keha liikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel. Koostöö: eesti keel (luuletuste lugemine), inglise keel, kehaline kasvatus (tantsuline liikumine).

Kuulamine: laulude ja muusikapalade meeleolu ja karakteri tabamine ja

<p>1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;</p> <p>2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);</p> <p>3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);</p> <p>4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest.</p>	<p>iseloomustamine. Oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Muusika meeleolu väljendamine kunstitegevuse kaudu.</p>
--	--

Teise kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Teise kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;

- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust: helivältused, rütmifiguurid ja pausid (kaheksandiknoot- ja paus, ta-a-a-a, 4-löögiline paus, ti-ti-ri, ti-ri-ti, ta-i-ti), taktimõõt 4/4, C ja eeltakt, duur- ja moll- helilaad, helistikud (C-a, G-e, F-d), muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

4. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) väärtustab ühislaulmist, oskab laulda kooliastme ühislaulu: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Püha õõ” (F. Gruber) 3) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 4) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. <p>Pillimäng Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või astmetega noodist. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud. Eesti rahvalaulud. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine laulmisel.</p> <p>Pillimäng: kehapill ja rütmipillide kasutamine kaasmängudes ja või <i>ostinato</i>'des laulude saateks. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ja väljendamine pillimängus. Laulude saatmine ukulelel (C, F, G, Am, D).</p>

- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades väikekandlel/ukulelel; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improviseerimise, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;

Muusikaline liikumine: muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu. Laulu- ja ringmängud ning tantsud. Koostöö (keheline kasvatus).

Omalooming-improviseerimine: lihtsate improviseerimise ja kaasmängude loomine keha ja rütmipillidel. Meloodiate improviseerimine astmemudeleid kasutades. Lihtsamate tekstide loomine: laulusõnad, liisusalmid, regivärsid. Keha liikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel. Koostöö: eesti keel.

4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;

2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;

3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;

4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;

5) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;

6) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Kuulamine: laulude ja muusikapalade meeleolu ja karakteri tabamine ja iseloomustamine. Oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Muusika meeleolu väljendamine kunstitegevuse kaudu.

5. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berat), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Karulaane jenkka” (L. Veevo) 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. <p>Pillimäng</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine noodist laulmisel. Mitmehääelse lauluoskuse arendamine. Muusika sisu ja meeolu mõistmine ning väljendamine laulmisel. Eestiga seotud lauluvara omandamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: muusika väljendusvahendid- rütm, meloodia, tempo, dünaamika, harmoonia, tämber. Muusikaline vorm. Muusikalise kirjaoskuse arendamine. Helilaadid - duur ja moll. Nootide tähtnimed. Diees, bemoll, bekaar. Helistikud C-a, G-e. Pide- ja sidekaar. Loominguline eneseväljendus omandatud teadmisi kasutades.</p> <p>Pillimäng: laulu saatmine pillidel - esmaste mänguvõtete omandamine ja ukulelel. Pillimäng noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades. Klaviatuuri tundmaõppimine. <i>Ostinato</i>'d laulude saateks erinevatel rütmi-ja meloodiapillidel. Individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid.</p>

- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades väikekandlel või muul meloodiapillil; võimalusel rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (rütm, meloodia, dünaamika, tempo) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; esitleb neid üksi või rühmas;

Muusikaline liikumine: laulumängud.

Loovliikumine.

Muusikaline omalooming: lihtsamad muusikalised improvisatsioonid üksi ja rühmas erinevatel rütmi- ja plaatpillidel. Erinevate meeleolude ja karakterite edasiandmine kasutades muusikainstrumente. Laulude loomine ja esitamine - regilaul.

- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 4) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 5) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 6) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Muusika kuulamine ja muusikalugu:

kuulatud muusikapalade kirjeldamine kasutades muusikalist keelt. Sõnavara arendamine muusika väljendusvahendite iseloomustamiseks. Lihtsamate

muusikapalade äratundmine jälgides esituskoosseisu ning muusika väljendusvahendeid.

Koor (kooriliigid ja hääleliigid), orkester (pillirühmad ja orkestriliigid), dirigent.

Eesti rahvamuusika – regilaul, uuem rahvalaul, rahvalik laul, rahvapillid, rahvatantsud, rahvakombed, mõistatused, kõnekäänud.

Õuesõpe: kontsertide ja muusikaetenduste külastamine.

6. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, oskab laulda kooliastme ühislaulu: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber), „Helmi” (R. Valgre), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen); 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. <p>Pillimäng Õpilane:</p>	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine noodist laulmisel. Mitmehäälese lauluoskuse arendamine. Muusika sisu ja meeolu mõistmine ning väljendamine laulmisel.</p> <p>Eestiga seotud lauluvara omandamine ja kinnistamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: muusika väljendusvahendid ja nende kasutamine (rütm, meloodia, harmoonia, tämber, tempo, dünaamika, vorm) Muusikalise fraasi mõiste. Helilaadid ja helistikud – duur, moll, C-a, G-e, F-d.</p> <p>Pillimäng: laulu saatmine pillidel. Esmaste mänguvõtete omandamine ja kinnistamine ukulelel mängimiseks.</p>

- 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades väikekandel või muul meloodiapillil;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 2) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning võimalusel digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;

Pillimäng noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades. Klaviatuuriga pillide kasutamine. *Ostinato*'d laulude saateks erinevatel rütmi-ja meloodiapillidel. Kehapilli kasutamine. Individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid.

Muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud.

Muusikaline omalooming: omalooming ja improvisatsioon.

4) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 5) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Muusika kuulamine ja muusikalugu:

ärkamisaeg, esimesed laulupeod, eesti esimesed heliloojad ja nende looming. Miina Härma, Gustav Ernesaks, Heino Eller, Veljo Tormis, Arvo Pärt, Erki Sven Tüür, eesti levimuusika kujunemislugu. R.Valgre, A.Oit jne

Eesti lähinaabrite muusikakultuur. Tutvumine soome, rootsi, norra, saami, läti, leedu ja vene muusikakultuuri ja heliloojatega. Võrdlus eesti muusikaga.

Muusikalise sõnavara rikastamine ja kasutamine.

Kontsertide ja muusikaetenduste külastamine ning nähtu/kuuldu teemal arutlemine.

Kolmanda kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Kolmanda kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetiliselt ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad: helivältsed, rütmifiguurid süntkoop ja triool ning pausid, kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt, ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud, bassivõti repertuaarist tulenevalt, muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;
- 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

7. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris;</p>	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine noodist laulmisel. Muusika sisu ja meeleolu</p>

<p>osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, oskab laulda kooliastme ühislaulu: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort);</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p> <p>Pillimäng Õpilane:</p> <p>1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, ukulelet, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>2) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>3) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline omalooming Õpilane:</p>	<p>mõistmine ning väljendamine laulmisel. Häälehoid.</p> <p>Eestiga seotud lauluvara omandamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: mitmekesise oskussõnavara kasutamine muusikast rääkimisel. Rütm, helilaadid (duur, moll, harmooniline moll, pentatoonika), helistikud (C-a, G-e, F-d) Õpitud muusikateooria praktiline kinnistamine.</p> <p>Pillimäng: laulu saatmine pillidel.</p> <p>Pillimäng noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades. <i>Ostinato</i>’d laulude saateks erinevatel rütmi- ja meloodiapillidel. Kehapilli kasutamine.</p> <p>Individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid.</p> <p>Muusikaline omalooming: muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine muusikat luues. Improvisatsioonid nii üksi kui rühmatöona.</p>
--	--

- 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- 2) katsetab loomeideedega omaloomingus;
- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
- 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab

Muusikaline liikumine: Õuesõpe: tänavamuusikud linnaruumis. Sobiva muusikapala valimine liikumiskavade tegemiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu: muusikalise sõnavara kasutamine arutlustes ja muusika kirjeldamisel.

Maailma rahvaste kultuur ja muusika – Euroopa: Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania

<p>sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;</p> <p>2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <p>3) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>4) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>5) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>6) järgib autoriõiguse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.</p>	<p>Ameerika: afroameerika, Ladina-Ameerika, Põhja-Ameerika</p> <p>Aasia: India, Hiina, Jaapan, Indoneesia, Polüneesia, Araabia</p> <p>Loodusrahvad: mustlased, juudid, aborigeenid, indiaanlased, aafrika hõimud.</p> <p>Kontsertide ja muusikaetenduste külastamine ning nähtu/kuuldu teemal arutlemine.</p>
---	---

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, oskab laulda kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm”</p>	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine noodist laulmisel. Muusika sisu ja meeleolu mõistmine ning väljendamine laulmisel. Häälehoid.</p> <p>Eestiga seotud lauluvara omandamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: mitmekesise oskussõnavara kasutamine muusikast rääkimisel ja kirjutamisel. Rütm, helilaadid (duur, moll, harmooniline moll, pentatoonika),</p>

<p>(F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Koolikell” (U. Naissoo)</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p> <p>Pillimäng</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>2) musitseerib ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;</p> <p>3) uurib pillide tämbriolisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;</p> <p>2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;</p>	<p>helistikud (C-a, G-e, F-d) Õpitud muusikateooria praktiline kinnistamine.</p> <p>Pillimäng: laulu saatmine pillidel.</p> <p>Pillimäng noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades.</p> <p><i>Ostinato</i>’d laulude saateks erinevatel rütmi-ja meloodiapillidel. Kehapilli kasutamine.</p> <p>Individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid.</p> <p>Muusikaline omalooming: muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine muusikat luues. Improvisatsioonid nii üksi kui rühmatööna.</p>
--	---

- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- 2) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- 2) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;

Muusikaline liikumine: sobiva muusikapala valimine liikumiskavade tegemiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu: muusikalise sõnavara kasutamine arutlustes ja muusika kirjeldamisel.

Muusika osa inimese elus – muusikaline kirjaoskus ja selle kujunemine; rütm, helilaadid, helistikud, harmoonia, tämber. Levimuusika ja selle arengulugu.

Praktiline rühmatöö: esitus rockansamblist või solistist.

Tutvumine muusikainstrumentidega: ehitus, heli tekkimine, kõla ja tämber, instrumentide

<p>3) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>4) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>5) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>6) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>7) järgib autoriõiguse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.</p>	<p>jaotus (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid). Pillide eristamine kõla ja välimuse järgi. Orkestriliigid.</p> <p>Lavamuusika (ooper, ballett, operett, muusikal). Praktiline töö: loominguline töö vaadatud muusikalavastusest.</p> <p>Muusikaetenduste ja kontsertide külastamine. Arutus ja vestlused muusikalist sõnavara kasutades.</p>
--	---

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, oskab laulda kooliastme ühislauke: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G.</p>	<p>Laulmine: laulude õppimine kuulmise järgi või noodi järgi astmenimedega. Muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine noodist laulmisel. Mitmehääelse lauluoskuse arendamine.</p> <p>Muusika sisu ja meeoleolu mõistmine ning väljendamine laulmisel. Häälehoied.</p> <p>Eestiga seotud lauluvara omandamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: mitmekesise oskussõnavara kasutamine muusikast rääkimisel ja kirjutamisel. Rütm, helilaadid (duur, moll, harmooniline moll, pentatoonika),</p>

<p>Ernesaks), „Hoia, Jumal, Eestit!” (J. Aavik), „Eesti muld ja Eesti süda” (R. Rannap), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Muinaslugu muusikas” (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär);</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p> <p>Pillimäng</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>2) musitseerib ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;</p> <p>3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p> <p>Muusikaline omalooming</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi</p>	<p>helistikud (C-a, G-e, F-d) Õpitud muusikateooria praktiline kinnistamine</p> <p>Pillimäng: laulu saatmine pillidel.</p> <p>Pillimäng noodi järgi absoluutseid helikõrgusi kasutades.</p> <p><i>Ostinato</i>’d laulude saateks erinevatel rütmi- ja meloodiapillidel. Kehapilli kasutamine.</p> <p>Individuaalsed ja rühmaimprovisatsioonid.</p> <p>Muusikaline omalooming: muusikaliste teadmiste ja oskuste kasutamine muusikat luues. Improvisatsioonid nii üksi kui rühmatööna.</p>
---	---

improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;

- 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 2) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- 2) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- 3) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning

Muusikaline liikumine: sobiva muusikapala valimine liikumiskavade tegemiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu:

muusikateoste žanrid ja vormid – koraal, missa, reekviem, oratoorium, passioon, kantaat, sonaat, sümfoonia, instrumentaalkontsert, keelpillikvartett, sonaadivorm ja fuugavorm, rondo, variatsioonid. Jazzmuusika. Filmimuusika.

Ajastute lühiiseloostus ja õpitud heliloojate paigutamine ajateljele. Kuulatava muusikapala paigutamine õigesse ajastusse kasutades õpitud teadmisi.

<p>õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>4) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>5) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>6) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>7) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;</p> <p>8) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;</p> <p>9) järgib autoriõiguse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.</p>	<p>Muusikaetenduste ja kontsertide külastamine. Arutlus ja vestlused muusikalist sõnavara kasutades.</p>
---	--